

Javaslat a

***„[Kertész Imre életműve¹]*”**

települési/tájegységi/ágazati²
értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Bóka László (név)

..... (aláírás)

Budapest, Erzsébetváros, 2024.05.15. (település, dátum)

(P. H.)

---

¹ Kérjük, adja meg a nemzeti érték pontos megnevezését.

² Kérjük, húzza alá a megfelelőt.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Szücs Balázs alpolgármester

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Szücs Balázs alpolgármester

Levelezési cím: 1073 Budapest, Erzsébet körút 6.

Telefonszám: -

E-mail cím: szucs.balazs@erzsebetvaros.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Kertész Imre életműve

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:³

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ <u>kulturális örökség</u>	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

a szakterületi besorolás indokolása: irodalomtörténet

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- ☐ igen
amely nemzetiség:⁴

- ☐ nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Budapest, VII. kerület, Erzsébetváros, Rákóczi út 78. (szülőhely)

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

☐ <u>települési</u>	☐ tájegységi	☐ ágazati

amely értéktár neve: Erzsébetvárosi Értéktár

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

---

³ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

⁴ Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

A Nobel-díjas és Kossuth-díjas író, műfordító 1929. november 9-én született Budapesten Kertész László kereskedő és Jakab Aranka fiaként a Rákóczi út 78-as számú házban. Tizennégy évesen, 1944-ben Auschwitzba deportálták, ahonnan a buchenwaldi, majd a zeitzi munkatáborba került. A táborok felszabadítását követően, 1945-ben tért vissza Budapestre, ahol a gimnázium befejezésével újságíróként és gyári munkásként is dolgozott. Az ötvenes évek közepén találta meg hivatását és határozta el, hogy regényíró lesz. Az irodalmi sikert Kertész számára a rendszerváltást követő időszak hozta el. A kilencvenes évektől kezdődően Európa-szerte ismert és elismert íróvá vált. 1995-ben a Brandenburgi Irodalmi Díjban, 1996-ban Márai Sándor-díjban, 1997-ben Kossuth-díjban és a lipcei könyvvásár nagydíjában, 2000-ben Herder-díjban és a Die Welt irodalmi díjában részesült. 2002 október 10-én első magyar íróként irodalmi Nobel-díjjal tüntették ki Sorstalanság című regényéért.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

Bár még ma sem köztudott, hogy Kertész Imre Erzsébetváros szülötte, de nem lehet kétséges, hogy Magyarország eddig egyetlen Nobel-díjas írója életművének Erzsébetváros Értéktárában van a helye.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Kertész Imre művei

[Kertész Imre: Életrajz | Digitális Irodalmi Akadémia \(dia.hu\)](#)

[Kertész Imre: Digitalizált művek | Digitális Irodalmi Akadémia \(dia.hu\)](#)

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

[Kertész Intézet \(kerteszeintezet.hu\)](http://kerteszeintezet.hu)

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m)* pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról.

Szakmai ajánlás az Erzsébetvárosi Értéktárba

Nobel-díjas és Kossuth-díjas író, műfordító.

1929. november 9-én született Budapesten Kertész László kereskedő és Jakab Aranka fiaként a Rákóczi út 78-as számú házban. Tizennégy évesen, 1944-ben Auschwitzba deportálták, ahonnan a buchenwaldi, majd a zeitzi munkatáborba került. A táborok felszabadítását követően, 1945-ben tért vissza Budapestre, ahol a gimnázium befejezésével újságíróként és gyári munkásként is dolgozott. Az ötvenes évek közepén találta meg hivatását és határozta el, hogy regényíró lesz. 1963-ig még megélhetési okokból zenés vígjátékok szövegkönyvének írójaként kereste kenyerét (Csacsifogat, Bekopog a szerelem, Doktorkisasszony, Cyrano házassága), ám naplói tanúsága szerint állandó lelkiismeret-furdalást érzett emiatt.

A Sorstalanság körülbelül 13 évnyi munkálatai a folyamatos újrakezdés, a lelkesültség és a kiábrándulás váltakozásának az időszaka, ahogyan arról a munkanaplóiból válogató, utólagosan átszerkesztett Gályanapló című könyvből (1992) is értesülhetünk. Hosszú évek munkái eredményeképpen jön létre a megrázó erejű alkotás, amely egy olyan, saját irodalmi nyelvet hoz létre, amely egyszerre képes közvetíteni a Holokauszt eseményeinek hétköznapióságát és mellbevágó abszurditását. „Az egész munkásságom a huszadik század elidegenedett, funkcionális emberéről szól” – nyilatkozta 2013-ban a német Die Zeitnek.

A több, mint egy évtizedig készülő regény 1975-ben jelent meg a Szépirodalmi Könyvkiadó gondozásában, de komolyabb visszhang nélkül maradt.

Az irodalmi sikert Kertész számára a rendszerváltást követő időszak hozza el. Ennek oka egyrészt, hogy az ekkor megjelent művei (Kaddis a meg nem született gyermekért, Az angol lobogó, Jegyzőkönyv, Gályanapló) élénkebb reakciót váltottak ki a szakmai és a tágabb olvasóközönség részéről is. Regényeinek sikere annak köszönhető, hogy a kilencvenes évektől kezdődik meg műveinek fordítása és külföldi kiadása – ezek közül is kiemelkedik németországi recepciója, amelynek hatására Európa-szerte ismert és elismert íróvá válik. A Kaddis 1992-es, valamint a Sorstalanság 1996-os német nyelvű megjelenése a Rowohlt kiadónál egyaránt nagy sikert arat. 1995-ben a Brandenburgi Irodalmi Díjban, 1996-ban Márai Sándor-díjban, 1997-ben Kossuth-díjban és a lipcsei könyvvásár nagydíjában, 2000-ben Herder-díjban és a Die Welt irodalmi díjában részesül. 2002 október 10-én első magyar íróként irodalmi Nobel-díjjal tüntetik ki Sorstalanság című regényéért. A Svéd Akadémia nyilatkozata szerint „Kertész álláspontjának hajthatatlansága világosan felismerhető stílusában, amely olyan, mint a szépnövésű galagonya sövény: tömör és tüskés a könnyelmű látogató előtt. Ezzel azonban feloldja az olvasót a kötelező érzelmek terhe alól, és egy különleges gondolati szabadságra csábít.”

2005-ben kerül bemutatásra a Sorstalanság filmadaptációja Koltai Lajos rendezésében, amelynek forgatókönyvírójaként dolgozott. Fordítói életműve is számottevő, többek között Sigmund Freud, Hugo von Hofmannsthal, Friedrich Nietzsche, Friedrich Dürrenmatt, Arthur Schnitzler, Tankred Dorst és Ludwig Wittgenstein műveit ültette át németből magyar nyelvre.

2016. március 31-én halt meg, temetésén Esterházy Péter és Spiró György mondott beszédet.

Simon Bernadett, tájékoztató könyvtáros, OSZK

Budapest, 2024. május 13.

Forrás: <https://frissujsg.ro/elhunyt-kertesz-imre>